



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Aleše Sabola a soudců JUDr. Jitky Hroudové a JUDr. Evy Rybářové ve věci žalobce: **J. C.**, nar. xxx, bytem P., xxx, zastoupený Mgr. Tomášem Maxou, advokátem v Praze, Petřská 1136/12, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, IČ 75151472, se sídlem Praha 4, Kongresová 1666/2, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

t a k t o :

- I. Žalovaný je povinen vrátit žalobci kauci ve výši 5.000,- Kč, která byla u žalobce vybrána dne 15.7.2015 proti vydanému potvrzení č. 000468, a to do 30 ode dne právní moci rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15.600,- Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Tomáše Maxy, a to do 30 dnů ode dne právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou soudu doručenou dne 13.9.2015 domáhal určení, že kauce ve výši 5.000,- Kč byla ze strany zasahujícího policisty vybrána v rozporu se zákonem, tedy že zásah policisty byl nezákonný. Současně s určením požadoval vrácení uhrazené kauce ve výši 5.000,- Kč a přiznání náhrady nákladů řízení. V žalobě uvedl, že dne 15.7.2015 byl jako řidič motorového vozidla registrační značky 3SL 4946 zastaven policejní hlídkou pro podezření spáchání přestupku v souladu s ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Ta s ohledem na skutečnost, že žalobce jel na pozemní komunikaci rychlostí 104 km/h, kdy na daném úseku byla povolena maximální rychlost 50 km/hod, vybrala od žalobce kauci s odůvodněním, že projednávaný přestupek je ohrožen velmi vysokou peněžitou sankcí spojenou s obligatorně ukládanou sankcí zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel. Žalobce je toho názoru, že uložení kauce bylo vydáno v rozporu se zákonem, neboť samotné spáchání přestupku nemůže být důvodem pro uložení kauce, výběr zasáhl do žalobcových vlastnických práv a také nebylo

prokázáno, že se žalobce bude vyhýbat přestupkovému řízení. Pasivní legitimaci žalovaného odůvodnil ust. § 124 odst. 1 a 9 ZPPK, podle kterého je legitimován ten, kdo vykonává dohled nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích. Na podporu svých tvrzení žalobce odkázal na zákonná ustanovení a judikaturu týkající se dané problematiky.

Žalovaný ve svém vyjádření s žalobou nesouhlasil a navrhl její odmítnutí in eventum zamítnutí. Uvedl, že zasahující policista nepochybil, když vybral kauci ve výši 5.000,- Kč, neboť za daný přestupek je možno ve správním řízení uložit pokutu o výměře 5.000,- Kč až 10.000,- Kč, přičemž se jedná o obligatorní podmínku k výběru kauce vedle existence důvodného podezření, že se řidič bude vyhýbat správnímu řízení. K důvodu uložení kauce uvedl, že ust. § 125a odst. 3 ZPPK mj. stanoví, že v písemném potvrzení musí být uveden důvod uložení kauce, tedy nikoliv vysvětlení důvodného podezření, že se žalobce bude vyhýbat správnímu řízení. Žalovaný uvedl, že zasahující policista nedisponuje všemi informacemi ohledně podezřelých ze spáchání přestupků, nelze je na místě zjistit ani dotazem u informačních rejstříků (ve smyslu zjištění skutečného bydliště podezřelého, tedy zda se nejedná o adresu úřadu obce, zda se podezřelý v minulosti vyhýbal přestupkovému řízení, anebo zda řidiči hrozí pozbytí řidičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů aj.). Aplikace těchto podmínek je v praxi obtížně uskutečnitelná a vyhodnocení důvodného podezření je opřeno o subjektivní vyvození těchto podmínek. K povaze vydaného potvrzení o převzetí kauce žalovaný uvedl, že v souladu s judikaturou NSS se nejedná o správní rozhodnutí, postačí tak srozumitelné a okolnostem věci odpovídající stručné vyjádření. Podmínka důvodného podezření, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení, tak byla naplněna, když za skutek hrozí zcela citelné sankce pro řidiče, jakými jsou povinně ukládaný zákaz činnosti, záznam do bodového hodnocení řidiče a také pozbytí řidičského oprávnění. Policista tak v předmětném potvrzení svůj zásah odůvodnil dostatečně. K samotné kauce žalovaný uvedl, že s touto nedisponuje, neboť byla v zákonné lhůtě předána Magistrátu hlavního města Prahy jako obci s rozšířenou působností k projednání přestupku. Z tohoto důvodu by soudem uložené vyplacení kauce bylo bezdůvodným obohacením na straně žalobce, nadto vrácení kauce se lze domáhat jinými právními prostředky. Pro shora uvedené žalobce navrhl odmítnutí žaloby pro její nepřípustnost v souladu s ust. § 85 s.ř.s. in eventum aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ust. § 87 odst. 3 s.ř.s.

Při jednání před soudem dne 22.3.2016 soud vyzval žalobce s odkazem a poučením na judikaturu NSS 1 Afs 60/2014 k úpravě žalobního petitu, tedy aby určil, který z daných nároků je prioritní a který je eventuelní, přičemž žalobce na výzvu soudu reagoval tak, že nadále požadoval vrácení kauce ve výši 5.000,- Kč, která byla u žalobce nezákonně vybrána. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout.

Podle ust. § 125 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, je policista oprávněn vybrat od řidiče motorového vozidla podezřelého ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, u kterého je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, kauci od 5.000 Kč do 50.000 Kč, nejvýše však do výše hrozící peněžní sankce za spáchaný přestupek. Kauci nelze vybrat od osoby, která požívá imunit a výsad podle zákona nebo mezinárodního práva. Podle odst. 2 je složení kauce zárukou, že se řidič uvedený v odstavci 1 dostaví ke správnímu orgánu k projednání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Podle odst. 3 při výběru kauce policista poučí řidiče o důsledku vybrání kauce a podmínkách jejího vrácení a vystaví písemné potvrzení o převzetí kauce. V písemném potvrzení musí být uveden důvod uložení kauce. Písemné potvrzení se vystavuje ve třech vyhotoveních. Podle odst. 4 vydá policista jedno vyhotovení potvrzení o převzetí kauce

řidiči, jedno vyhotovení ponechá pro evidenční účely policie a jedno vyhotovení předá spolu s vybranou kaucí nejpozději následující pracovní den obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu byla kauce vybrána. Obecní úřad obce s rozšířenou působností uloží kauci do úschovy. Podle odst. 5 se kauce se řidiči vrátí v plné výši, nebyl-li v řízení o přestupku shledán vinným z jeho spáchání. V opačném případě se kauce započte na zaplacení uložené pokuty. Toto započtení musí být uvedeno ve výroku rozhodnutí o uložení sankce za přestupek. Započtení kauce na zaplacení pokuty lze provést teprve po nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za přestupek. Je-li vybraná kauce vyšší než uložená pokuta, vrátí se řidiči část kauce zbývající po započtení kauce na zaplacení uložené pokuty. Podle odst. 6 kauce propadne, jestliže nelze a) řízení ukončit rozhodnutím ve věci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích proto, že podezřelý z přestupku je prokazatelně nedosažitelný nebo nečinný, b) rozhodnutí ve věci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích doručit pachateli z důvodů uvedených v písmenu a). Podle odst. 7 propadá kauce je příjmem obce s rozšířenou působností, jejíž obecní úřad vedl řízení o přestupku. Podle odst. 8 prováděcí právní předpis stanoví náležitosti a vzor potvrzení o převzetí kauce.

Podle ust. § 82 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní, každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Podle ust. § 83 žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.

Ze správního spisu se podává, že v potvrzení o převzetí kauce ze dne 15.7.2015 bylo jako důvod pro její uložení uvedeno ohrožení žalobce velmi vysokou peněžitou sankcí spojenou s obligatorně ukládanou sankcí zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. K samotnému přestupku se žalobce odmítl na místě vyjádřit, převzetí tohoto oznámení vlastnoručně podepsal. Ve správním spise je rovněž prokázáno fotodokumentací spáchání přestupku včetně naměřených hodnot při překročení povoleného limitu na předmětné komunikaci.

Soud se předně zabýval povahou kauce podle ust. § 125a zákona o provozu na pozemních komunikacích. Na tuto kauci nelze nahlížet jako na rozhodnutí správního orgánu ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. Proti uložení kauce je třeba podat žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu ve smyslu ust. § 82 s. ř. s. O výběru kauce není totiž rozhodováno v konkrétním, právními předpisy vymezeném, typu řízení a není o něm vydáváno formalizované rozhodnutí, nýbrž pouze písemné potvrzení podle ust. § 125a odst. 3 zákona o provozu na pozemních komunikacích (srov. např. rozsudek NSS sp.zn. 7 As 273/2014). Uložení kauce ve výši 5.000,- Kč bylo v daném případě zasaženo do majetkové sféry žalobce, pasivně legitimován je pak žalovaný, když zasahující policista vystupoval při provádění úkonů podle § 124 zákona o provozu na pozemních komunikacích, tedy ve výběru kauce nejednal jako příslušník ozbrojeného sboru, nýbrž jako správní orgán.

Pro uložení kauce musí být splněny tři vzájemně související podmínky: a) kauci lze uložit osobě, která byla v dané věci řidičem motorového vozidla; b) tento řidič musí být podezřelý

ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích; c) musí se jednat o řidiče, u něhož je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení. Podmínky pod body a) a b) byly v daném případě naplněny, neboť jak vyplynulo ze správního spisu, nachází se v něm oznámení přestupku, ve kterém je bezpečně zjištěna identifikace žalobce (dle předloženého OP a ŘP). Převzetí kauce žalovaným je zachyceno v potvrzení o převzetí kauce, kdy žalobce se k uložené kauci na místě nevyjádřil, dokument však vlastnoručně podepsal. Co se týká podmínky uvedené pod bodem c) soud konstatuje, že v daném případě absentuje prokázání důvodného podezření, že se žalobce bude vyhýbat přestupkovému řízení. Zasahujícím policistou bylo při ukládání sankce konstatováno, že žalobci hrozí vysoký trest peněžitý a obligatorně ukládaný trest zákazu řízení motorových vozidel. Tato skutečnost však sama o sobě vyvolat obavy z toho, že se žalobce bude přestupkovému řízení vyhýbat, nemůže.

Příhodnými soud sice shledal argumenty žalovaného, který se bránil tím, že v praxi nelze podmínky kladené při vybírání kauce vyvěrající z judikatury naplnit (např. zjištění skutečného pobytu podezřelého, zda byl v minulosti bodově trestán či zda se v minulosti vyhýbal přestupkovému řízení anebo takový úmysl má aj.), nicméně díky zákona dané skutečnosti zohlednit neumožňuje. Rozhodující je najisto postavený skutkový stav umožňující učinit závěr o důvodném podezření z vyhýbání se přestupkovému řízení; nedostatečným technickým vybavením policie, resp. nemožností učinit kvalifikovaný závěr o skutkovém stavu, nelze povinnost zjistit skutkový stav přepokládaný právní normou obejít. V posuzovaném případě nebylo možné dovodit pouze z chování žalobce, který se na místě odmítl k přestupku vyjádřit a z hrozby vysokého trestu, že se žalobce bude přestupkovému řízení vyhýbat. K odkazu žalovaného na ust. § 125a odst. 3 zákona o pozemních komunikacích, soud uvádí, že toto ustanovení upravuje náležitosti písemného potvrzení kauce, nikoliv faktickou existenci okolností, pro které byla kauce vybrána. Důvodné podezření z vyhýbání se přestupkovému řízení se musí podávat ze skutkových okolností, v potvrzení jsou tyto skutečnosti již jen zaznamenány.

Z výše uvedených důvodů soud shledal zásah spočívající ve vybrání kauce nezákonným. S ohledem na skutečnost, že zásah byl ukončen a nehrozí jeho opakování, je relevantní požadavek žalobce navrátit věc do stavu před nezákonným zásahem, tedy nastolit stav, kdy bude moci opět disponovat částkou 5.000,- Kč, kterou jako kauci žalovanému odevzdal. Podle ust. § 87 odst. 2 věta první tedy soud žalovanému uložil povinnost vybranou kauci žalobci vrátit. Není pak rozhodné, že žalovaný kauci odevzdal úřadu, který přestupek projednává. Je na žalovaném, aby (s ohledem na rozsudkem uloženou povinnost) inicioval postup, jímž by v součinnosti s Magistrátem hlavního města Prahy byla částka 5.000,- Kč převedena zpět žalovanému s tím, že nadále kauce nebude při rozhodování o přestupku zohledněna a nastolen bude stav, jako by kauce vybrána nebyla. Soud se pak neztotožnil ani s tvrzením žalovaného o nepřípustnosti žaloby z důvodu možnosti domáhat se vrácení poplatku v rámci přestupkového řízení. V přestupkovém řízení jsou sice následky zásahu zhojeny vrácením či započtením kauce, avšak to nic nemění na nezákonnosti zásahu a jeho důsledky trvajících do okamžiku pravomocného rozhodnutí o přestupku. Po tuto dobu důsledky nezákonného zásahu trvají a s vybranou kaucí správní orgány disponují neoprávněně. Žalobce nemá (v době do navrácení či započtení kauce) jiný právní prostředek k navrácení stavu existujícího před nezákonným zásahem, než žalobu podanou podle ust. § 82 a násl. s.ř.s.

Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení v plné výši podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Náklady řízení spočívají v odměně za čtyři úkony právní služby,

a to v souladu s Vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), kdy za přípravu a převzetí věci, sepis podání a 2x účast u jednání soudu ve věci samé v souladu s § 9 odst. 4 písm. d) náleží odměna za jeden právní úkon ve výši 3.100,- Kč. Soud rovněž přiznal paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 13 odst. 3 shora uvedené vyhlášky za čtyři úkony právní služby á 300,- Kč/úkon a náhradu uhrazeného soudního poplatku za řízení v částce 2.000,- Kč. Celkem tak byla přiznaná náhrada nákladů řízení ve výši 15.600,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. března 2016

Mgr. Aleš Sabol
předseda senátu